



# Plan och riktlinjer

Som avelsorganisation

Svenska Hästavelsförbundet

# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ORGANISATION.....	3
1.1 Förbundets uppbyggnad.....	3
1.2 Syfte.....	3
1.3 Stamböcker .....	3
2. ICKEDISKRIMINERING OCH OFFENTLIGHET .....	3
2.1 Tillämpning av förvaltningslagen .....	3
2.2 Hantering av personuppgifter .....	4
3. Avelsvärdering.....	4
3.1 Tillgänglighet .....	4
3.2 System för datainsamling och datalagring .....	4
3.3 System för avelsvärdering .....	5
3.3.1. Anmälan till avelsvärdering .....	6
3.3.2. Identitet.....	6
3.3.3 Härstamning .....	6
3.3.4 Exteriör.....	6
3.3.5 Prestationer.....	7
3.3.6 Bruksprov enligt grundkrav för hingstar .....	7
3.3.7 Bruksprov enligt grundkrav för ston .....	8
3.3.8 Hälsotillstånd.....	9
3.3.9 Doping .....	10
3.3.10 Avkommeprövning.....	11
3.4 Avelsvärderingsnämnd för hingstar.....	11
3.5 Avelsvärderingsnämnd för ston.....	12
3.6 Avelsvärderingsnämndens arbetsuppgifter .....	12
3.6.1 Fastställande av avelsvärdesklass.....	12
3.6.2 Avelsvärderingsnämnds beslut.....	13
3.6.3 Avelsvärderingsbevis .....	13
3.6.4 Överklagan av ett avelsvärderingsbeslut.....	14
3.7 Domare.....	14
3.7.1 Exteriörbedömning.....	14
3.7.2 Propositioner .....	15
3.8 Besvärnsnämnd .....	15
3.9 Veterinärmedicinskt råd .....	16
3.10 Genetiskt råd .....	16
3.11 Betäckningsrapportering .....	16
Bilaga 1.....	18
Bilaga 2.....	19
Bilaga 3.....	20
Bilaga 4.....	21

# Plan och riktlinjer för Svenska Hästavelsförbundets verksamhet som avelsorganisation

## 1. ORGANISATION

### 1.1 Förbundets uppbyggnad

SH är en ideell förening med organisationsnummer 817602-2401.

### 1.2 Syfte

SH:s uppgift är att främja kvaliteten och utvecklingen av svensk hästavel. SH är avelsorganisation och bedriver avelsprogram på uppdrag av rasförening för respektive ras enligt godkända avelsprogram. SH är även registerförande förening för hästdjur.

### 1.3 Stamböcker

SH för stambok och bedriver avelsarbete för raserna i de av Jordbruksverket godkända avelsprogrammen.

Grundregistrering och stambokföring ska i regel ske inom hästens första levnadsår. Samtliga hästdjur ska vara identifierade och fått hästpass utfärdat senast 12 månader efter födseln eller innan de skiljs från modern permanent och lämnar födelseanläggningen, beroende på vilket som inträffar först, enligt artikel 21 i hästpassförordningen.

Stambokföring sker i samband med grundregistreringen och utfärdandet av hästens pass eller på begäran av hästhållaren för hästar som grundregistrerats i annat land och redan har godkänt hästpass. Utfärdande av hästpass för hästar införda i en stambok som förs av SH sker enligt regelverket i erkännandet som delegerat organ utifrån de underlag som specificeras i respektive avelsprogram.

## 2. ICKEDISKRIMINERING OCH OFFENTLIGHET

I verksamheten som avelsorganisation förekommer inte någon särbehandling av uppfödare, hästhållare eller annan berörd person. De offentliga uppgifterna om hästar och deras registrering, stambokföring, avelsvärdering och hästpassutfärdande samt moment som ingår i detta är publicerade i den offentliga databasen Blå basen.

### 2.1 Tillämpning av förvaltningslagen

SH ska i frågor som rör registrering, stambokföring och avelsvärdering av registrerade hästdjur tillämpa förvaltningslagen (2017:900) i frågor om parts rätt att få del av uppgifter, om jäv, om motivering av beslut och om underrättelse av beslut.

16 § Den som ska handlägga ett ärende är jävig om

1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,

2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,

3. han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller

4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska myndigheten bortse från jäv.

17 § Den som är jävig får inte ta del i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs. Han eller hon får dock utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

18 § Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till myndigheten.

## **2.2 Hantering av personuppgifter**

Personuppgifter ska behandlas enligt Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 2016/679 och lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

## **3. Avelsvärdering**

### **3.1 Tillgänglighet**

Databasen "Blå Basen" finns tillgänglig på internet via SH:s hemsida [www.svehast.se](http://www.svehast.se) eller [www.blabasen.se](http://www.blabasen.se). Offentliga uppgifter finns publika i databasen eller kan begäras från SH:s kansli. Kansliet är bemannat samtliga helgfria vardagar och kontaktvägar till kansliet framgår av webbplatsen [www.svehast.se](http://www.svehast.se)

### **3.2 System för datainsamling och datalagring**

Data som används för avelsvärdering, registrering och hästpassutfärdande samlas in, lagras och publiceras i Blå basen. Data hämtas från språngrullor, betäckningsrapportering, registrering och passutfärdande, avelsvärderingar, avelsvärderingsgrundande bedömningar (t.ex. utställningar och unghästtester) och från officiella tävlingar. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av föreningar anslutna till SH, Svenska Ridsportförbundet, Svensk Travsport och Svensk Galopp är officiella. Även andra organisationers tävlingar kan vara officiella om detta specificeras i rasvisa bestämmelser.

Databasen innehåller minst de uppgifter som behövs för att bedriva avelsprogrammet. Hästdata skickas från Blå Basen till Jordbruksverkets centrala hästdatabas.

### **3.3 System för avelsvärdering**

SH utför avelsvärdering opartiskt och i enlighet med aktuella och väl beprövade metoder samt med bästa möjliga säkerhet och effektivitet. Syftet med avelsvärdering är att ge möjligheter till urval av avelsdjur utifrån uppsatta avelsmål för respektive ras samt till att främja kvalitet och utveckling av svensk hästavel. Resultat från avelsvärdering skapar därtill underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

SH:s styrelse äger tolkningsrätten för regler gällande avelsvärdering för de avelsprogram som SH bedriver.

Reglerna för avelsvärdering fastslås av SH:s styrelse. Reglerna består av en allmän del samt rasvisa bestämmelser som framgår i respektive avelsprogram.

SH arrangerar årligen minst en avelsvärdering för hingstar. Till avelsvärdering kan även tidigare avelsvärderade hingstar kallas för prövning, vilket regleras i rasvisa krav och defektlistan.

Det arrangeras även sommarpremieringar för ston och unghästar i princip länsvis varje år för att hästägare ska kunna få sin häst bedömd oavsett var i Sverige man bor.

Avelsvärderingen består av härstamningsvärdering, individprövning och i förekommande fall avkommebedömning. Individprövningen består av en bedömning av hästens hälsotillstånd, exteriör och prestationer. Ju större och mer tillförlitligt avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn ska tas till härstamnings- och individprövning. Eventuell höjning eller sänkning av avelsvärdesklass beslutas en gång per år.

En hästs sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov eller officiella tävlingar eller en kombination härav, hänsyn ska tas till ålder, ras och användningsområde.

Det åligger rasförening att årligen bistå avelsvärderingsnämnden, via SH:s kansli, med uppgift om information, meriter etc. som underlag för avkommeprövning av hingstar.

Hästar som avelsvärderats enligt rasvisa bestämmelser tilldelas en avelsvärdesklass på grundval av individ- eller avkommeprövning. Avelsvärdesklassen kan tidsbegränsas, samt höjas eller sänkas. Vilka avelsvärdesklasser som tillämpas inom en ras avgörs av rasvisa bestämmelser i avelsprogrammet. Ett avelsvärderingsbevis med beslut om avelsvärdesklass tillsändes berörd hästägare. Kopior av avelsvärderingsbeviset arkiveras av SH samt publiceras i Blå Basen.

Personer som anlitas i avelsvärderingsverksamheten ska ha den arbetsinstruktion och kompetens som krävs för fullgörande av uppgifterna.

### **3.3.1. Anmälan till avelsvärdering**

Häst, tre år och äldre, kan avelsvärderas enligt SH:s regler. För att kunna delta i avelsvärderingen ska hästen vara registrerad och införd i rasens grundstambok i Sverige.

Om tvåårig hingst kan visas framgår det av rasvisa krav i respektive avelsprogram.

Hästens identitet ska vara fastställd på korrekt vis enligt förordning (EU) 2021/963 (hästpassförordningen). Hästen anmäls till avelsvärdering enligt SH:s anvisningar. I de fall avelsvärdering sker på annan arrangörs arrangemang där häst av SH:s raser äger rätt att delta ska anmälan ske på av arrangören fastställt sätt.

SH ansvarar inte för att uppgifter i skriftliga handlingar, som har lämnats in till SH, är autentiska och fullständiga. Inte heller för sådana uppgifter i den mån de tagits in i register.

Alla hingstar ska visas i för hästen väl tillpassat träningsmedel, av person som är minst 16 år gammal. Omyndig visare ska bära hjälm, för övriga visare rekommenderas att bära hjälm.

### **3.3.2. Identitet**

Vid individbedömning ska hästens identitet kontrolleras mot hästpasset, i första hand genom avläsning av chip. Om tveksamhet föreligger om en hästs identitet kan nämnden besluta om DNA-undersökning eller annan gängse metod, även om sådan tidigare utförts.

### **3.3.3 Härstamning**

Härstamningsbedömning ska utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter och deras resultat av avkommeprövning.

### **3.3.4 Exteriör**

Hästens exteriör och rörelser ska bedömas och beskrivas i förhållande till hästens ålder, avelsmål och användningsområde för rasen samt aktuell rasstandard. Exteriören bedöms enligt följande, om inte särskilt anges i rasvisa krav.

- Typ
- Huvud, hals och bål
- Extremiteter och rörelsernas korrekthet
- Skritt
- Trav

Bedömningar som ej genomförts av en avelsvärderingsnämnd, men som skett vid utställningar och visningar som är avelsvärderingsgrundande, ska ingå i den samlade bedömningen av hästen.

Vid avelsvärdering för hingstar ska samtliga deltagare visas i skritt och trav på hårt underlag.

### **3.3.5 Prestationer**

En hästs sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov eller officiella tävlingar eller en kombination av dessa. Hänsyn ska tas till hästens ålder, ras och användningsområde. Endast resultat från officiella tävlingar och prov får ingå i bedömningen. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av föreningar anslutna till SH, Svenska Ridsportförbundet, Svensk Travsport och Svensk Galopp är officiella. Även andra organisationers tävlingar kan vara officiella om det specificeras i rasvisa krav i respektive avelsprogram.

Bruksprov ska omfatta något eller några av följande moment:

- löshoppning
- ridprov, eventuellt med testryttare
- uppsutten hoppning
- körprov
- uthållighetsprov
- dragprov

### **3.3.6 Bruksprov enligt grundkrav för hingstar**

Bruksprovsdomare utför bedömningen av hingstarnas bruksprov. Bruksprovsdomare utses av SH:s styrelse. En domare ska ha god kännedom om de raser som omfattar dennes arbete. Då ingen bruksprovsdomare finns utsedd bedöms bruksprovet av avelsvärderingsnämnden eller delar av denna, dock minst två ledamöter.

Hingst ska genomgå bruksprov enligt grundkrav eller ha genomfört officiell tävling för att vara avelsvärderad, om inte särskilt bruksprov eller angivna tävlingsmeriter specificeras i rasvisa krav. Om prestationsbedömningen är frivillig ska detta anges i rasvisa krav.

Provet utförs i ridhus eller på ett inhägnat område. Hjälpstyglar och övrig utrustning utöver sadel och träns får inte användas. Spö är dock tillåtet. Hingsten ska vara betslad med tränsbett, vid körprov är stångbett tillåtet. Hästen ska vara sadlad med väl tillpassad sadel. Vid ridprov ska ryttaren bära ändamålsenlig klädsel samt bära skodon med klack. Ryttaren ska bära hjälm.

Vid körprov ska hingst vara selad med väl tillpassad sele, valfri vagn eller sulky som normalt ska medföras av hästägaren. Kusken ska använda hjälm. Bedömningarna sker enligt 10-gradig skala.

Följande moment ska bedömas:

- Uppsittning /anspanning och avsittning /frånspanning (en medhjälpare, 16 år eller äldre, ska finnas tillgänglig).
- Igångsättningar samt dragteknik och dragvilja vid körning.
- Halter.
- Utvecklingsförmåga
- Temperament, samarbetsvilja och lydnad.

### ***Genomförande av ridprov***

Hingsten ska ridas i skritt, trav och rätt galopp i båda varven enligt domarens anvisningar. Den ska göra halt och förbli stillastående i 5 sekunder. Försök till uppsittning får ej pågå mer än 5 minuter, dock kan hästägaren få ett försök till senare samma dag. För godkänt ridprov får ingen delpoäng vara lägre än 4. Av säkerhetsskäl tillåts inte uppsittning direkt efter avfallning. Ridprovet avbryts och ägaren till hästen erbjuds återkomma till ridprov senare under dagen.

### ***Genomförande av körprov***

Hingsten ska köras i skritt och trav i båda varven enligt domarens anvisningar. Den ska göra halt och förbli stillastående i 5 sekunder. Försök till anspanning får ej pågå mer än 5 minuter, dock kan hästägaren få ett försök till senare samma dag. För godkänt körprov får ingen delpoäng vara lägre än 4.

### **3.3.7 Bruksprov enligt grundkrav för ston**

Bruksprov kan bestå av ridprov och/eller körprov enligt nedanstående krav.

Provet ska normalt sett avläggas före exteriörbedömningen på premieringsplatsen. Premieringsförrättaren äger rätt att vid premieringen delegera besiktningen av körprov och/eller ridprov till annan lämplig person.

#### ***Körprov A***

Körprov A ska avläggas i enbetsanspanning. Hästen ska vara betslad med tränsbett, stångbett får användas. Sulky, kärra eller vagn får användas. Kusken ska bära godkänd hjälm vid körprovet.

Anspanning ska ske med hjälp av en medhjälpare. Hästen ska köras i skritt och trav i båda varven samt göra halt och vändningar efter besiktningsmannens anvisningar. Minsta körsträcka bör vara ca 400 m. Körningen bör ske på en bana om minst 40 x 80 m.

#### ***Körprov B***

Körprov B ska avläggas i enbetsanspanning. Hästen ska vara betslad med tränsbett, stångbett får användas. Släpa med skakel ska användas. Släpan ska vara lastad så att dragmotståndet motsvarar 20-50 % av hästens vikt. Kusken ska bära godkänd hjälm vid körprovet.

Anspanning ska ske med hjälp av en medhjälpare. Hästen ska köras i skritt i båda varven och göra vändningar samt göra halt och förbli stillastående i



minst 5 sekunder efter besiktningsmannens anvisningar. Minsta körsträcka bör vara ca 200 m. Körningen bör ske på en bana om minst 20 x 40 m.

### ***Ridprov***

Ridprov ska utföras under sadel. Hästen ska vara betslad med tränsbett.

Inga hjälptyglar får användas. Spö är tillåtet och ryttaren ska bära godkänd hjälm och skodon med klack. Ryttaren gör uppsittning inför besiktningsmannen och rider sedan i skritt, trav och galopp efter dennes anvisningar.

Vid uppsittningen får en medhjälpare användas. Ridsträckan bör vara minst 300 m. Ridningen bör ske på en bana om minst 20 x 40 m. Hästen ska ridas i alla gångarter i båda varven och under provet vända snett igenom minst två gånger. Provet inleds med skritt, därefter trav varvid vändning snett igenom bör ingå.

Hästen ska visas i rätt galopp i båda varven för att kunna bedömas.

Provet avslutas med ett skrittmoment och halt framför besiktningsmannen.

### ***Avfallning***

Av säkerhetsskäl tillåts inte uppsittning direkt efter avfallning. Ridprovet avbryts och ägaren till hästen erbjuds återkomma till ridprov senare under dagen.

### ***Bedömning av kör- eller ridprov***

Hästen får under provet inte visa tecken på dåligt lynne eller olater.

Häst som visar påtaglig olydnad eller inte kan ridas eller köras i de föreskrivna gångarterna godkänns inte. Föl får medfölja modern på banan under provet men får inte vara lös. Bruksprovsdomaren äger rätt att avbryta provet om denne anser detta erforderligt ur säkerhetssynpunkt eller av djurskyddsskäl.

Häst som underkänts i bruksprovet får, om premieringsförrättaren finner det skäligt, uppvisas vid senare premieringstillfälle för förnyat prov, dock inte under samma dag som det första försöket.

### **3.3.8 Hälsotillstånd**

Bedömning av hälsotillståndet ska omfatta allmän sundhet, hållbarhet i förhållande till ålder och användningsområde och frihet från ärftliga defekter. Alla avelsdjur ska kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i § 3

Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete (SJVFS 2009:28) samt bilagor till dessa föreskrifter om avelsarbete. Vid misstanke om nedärvning av defekter ska avelsvärderingsnämnden, före beslut, remittera ärendet till genetiskt råd. För diagnos av vissa defekter kan röntgenundersökning krävas.

Hästägare ska rapportera till SH om häst har defekt eller nedärver defekt under den tid då denne verkar i avel.

Olika veterinärmedicinska fynd av betydelse för djurskyddet – utredning och eventuell kassation.

#### **3.3.8.1 Hälsotillstånd för hingstar**

Ett protokoll för genomförd kontroll och bedömning ska nedtecknas och finnas för varje hingst. Hälsobedömning av veterinär ska ske varje gång en hingst individprövas. Om en ledamot i avelsvärderingsnämnden kräver det, ska ytterligare undersökning avseende hälsotillståndet genomföras, innan avelsvärderingsnämnden avger sitt ställningstagande.

Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt kasseras för avel, såvida inte annat framgår i rasvisa krav i avelsprogrammet.

Förekommer defekt av betydelse, som rapporteras efter ordinarie avelsvärdering, kan hingsten återkallas för ny undersökning och omvärderas. För äldre hingstar gäller att hänsyn ska tas till ålder och utförda prestationer.

#### **Besiktning av hälsotillstånd i samband med sommarpremiering**

För hingstar av vissa raser gäller att de mellan de ordinarie avelsvärderingstillfällen enligt rasvisa krav även ska visas på sommarpremiering för kontroll av allmän sundhet och hudkvalité. Denna besiktning utförs av ordinarie premieringsförrättare på sommarpremiering. Vid eventuella anmärkningar ska hingsten visas för förnyat tillstånd vid nästkommande ordinarie avelsvärdering. Samma gäller för hingst som omfattas av denna bestämmelse men som uteblir från sommarpremiering. Hingstarna visas då exteriört och veterinärt om tidigare godkänt bruksprovsresultat eller jämförbar meritering är genomförd.

#### **Särskilt om fruktsamhetskontroll**

Sammanställda resultat av inrapporterade betäckningar granskas av SH samt ordförande och veterinärledamot i aktuell avelsvärderingsnämnd. En lägre fölningsprocent än 40 föranleder särskild kontroll av betäckningsrapporteringen och beslut om spermaundersökning eller eventuell övrig undersökning av hingsten.

Även hingstar med årligen upprepad fölningsprocent under 50 kan föranleda beslut om särskild undersökning eller utredning. Erhållna undersökningsresultat redovisas för avelsvärderingsnämnden i sin helhet, vilken har att fatta beslut om ytterligare åtgärder i form av vidare undersökningar, begränsningar i användningen eller tagande ur avel.

#### **3.3.8.2 Defektlista**

I bilaga 4 listas fynd som vid veterinärbesiktning av hingstar vid avelsvärdering ska noteras och hur dessa ska påverka avelsvärderingsresultatet.

#### **3.3.9 Doping**

Hästar som deltar i avelsvärdering får inte utsättas för doping eller andra otillbörliga åtgärder som påverkar hästens prestationsförmåga, temperament eller exteriör.

Hästägare är skyldig att meddela eventuell behandling eller medicinering inför avelsvärdering enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:26) om träning och tävling med djur.

Veterinär ledamot i avelsvärderingsnämnden kan utan föranmälan vidta åtgärder för provtagning för dopinganalys.

### **3.3.10 Avkommeprövning**

Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet, är avelsvärderingsnämnden skyldig att verkställa en sådan.

I normalfallet ska resultat från ett minimiantal av 10 avkommor av lägst tre års ålder ligga till grund för en hingst. För ston är minimiantalet normalt 5 avkommor. Eventuella undantag från dessa minimigränser ska framgå i rasvisa krav i avelsprogrammet för rasen.

Avkommeprövning genomförs på grundval av avkommornas officiella resultat från något eller några av följande moment:

- Avelsvärderingar
- Kvalitetsbedömningar
- Unghästtest
- Bruksprov
- Officiella tävlingar
- Dragprov för brukshästar
- Utställningar

För att resultat från ovanstående moment ska kunna tillgodoräknas måste dessa vara avelsvärderingsgrundande.

Uppgifter om avkommor som exporterats ska så långt som möjligt ingå i bedömningsunderlaget. Detsamma gäller uppgifter om avkommor i utlandet till importerade hingstar eller hingstar vars sperma importerats, vars resultat dokumenterats av en utländsk avelsorganisation.

## **3.4 Avelsvärderingsnämnd för hingstar**

Avelsvärderingsnämnden ansvarar för avelsvärdering av hingstar samt genomför värdering av härstamning, exteriör, prestationer, hållbarhet och hälsa. Nämnden ska vid sammanträde bestå av minst tre, med rasen väl förtrogna, ledamöter varav en veterinär. Nämndens ledamöter utses av SH:s styrelse efter förslag från SH:s kansli. Nämnden är beslutför med minst tre av ledamöterna, varav en veterinär, närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Protokoll ska föras vid nämndens sammanträden. Dessutom bör det ingå en rasledamot vilka föreslås av rasförening och fastställs av SH:s styrelse. Rasförening kan på egen bekostnad utse rasrepresentanter att bistå avelsvärderingsnämnden. Rasrepresentant har ingen rösträtt och ska endast betraktas som ett stöd till avelsvärderingsnämnden.

Rasledamöter och rasrepresentanter bekostas av respektive rasförening.

Nämndens ledamöter ska ha god kunskap om avelsvärdering och den/de raser som omfattar nämndens arbete. Avelsvärderingsnämnden sammanträder i samband med den/de avelsvärderingar som SH arrangerar samt vid avelsvärdering i annan avelsorganisations regi där SH:s raser äger rätt att delta.

### **3.5 Avelsvärderingsnämnd för ston**

Avelsvärderingsnämnd utför avelsvärdering av ston. Nämndens ledamot/ledamöter utses av SH:s styrelse. Nämnden är beslutför med endast en ledamot närvarande. Nämndens ledamöter ska ha god kunskap om avelsvärdering och om den/de raser som omfattar nämndens arbete. Avelsvärdering av ston sker på sommarpremiering.

### **3.6 Avelsvärderingsnämndens arbetsuppgifter**

Avelsvärderingsnämnd ansvarar för avelsvärdering och genomför värdering av härstamning, exteriör, prestationer, hållbarhet och hälsa utifrån de regler som beslutats av SH:s styrelse. På uppdrag av SH beslutar nämnden om avelsvärdeklass. Avelsvärderingsnämnden äger rätt att ta särskild hänsyn till härstamning eller för rasen särskilt värdefull egenskap vid individprovning. Varje sådant beslut ska i förekommande fall med angivande av motiv meddelas SH och berörd rasförening. Beslut rörande enskilda individers bedömningsresultat uppförs på avelsvärderingsbevis eller exteriörbedömningsprotokoll. Avelsvärderingsnämnden kan ansöka hos SH om dispens från gällande bestämmelser då nämnden finner detta särskilt motiverat.

Det åligger avelsvärderingsnämnden att årligen gå igenom hela hingstbeståndet med avseende på fertilitet, avkommeprövningsresultat och andra omständigheter som rör hingstarnas avelsvärderingsstatus.

Avelsvärderingsnämnden kan i fråga rörande defekt remittera frågan till SH:s veterinärmedicinska råd eller genetiska råd och vid behov besluta om undersökning av avkomma för ställningstagande. Avelsvärderingsnämnden kan härutöver vara remissinstans i olika ärenden och ska då lämna yttranden. Det åligger nämnden att noga följa utvecklingen av aktuella raser, deras användning och resultat. Minst en gång årligen bör avelsvärderingsnämnden sammanträda med SH eller berörd rasförening för genomgång av aktuella frågor.

#### **3.6.1 Fastställande av avelsvärdesklass**

En avelsvärdesklass, vilken kan vara tidsbegränsad, höjas eller sänkas, fastställs vanligen första gången en häst påbörjat sin individprovning.

Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet tilldelas ny avelsvärdesklass. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar. En avelsvärdesklass baserat på

avkommebedömning ersätter individprovningssklass. Ju större avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn ska tas till härstammings- och individprovning.

Hingst som godkänts vid påbörjad avelsvärdering med tidsbegränsad avelsvärdesklass och som har prestationsmeriter motsvarande bruksprov måste visas exteriört och veterinärt vid ordinarie avelsvärderingstillfälle tidigast det år denne skulle genomfört bruksprovet för att kunna tilldelas avelsvärdesklass för fullgjord avelsvärdering.

Hingstar som avelsvärderats enligt rasvisa krav tilldelas en avelsvärdesklass på grundval av individ- eller avkommeprövning. Vilka avelsvärdesklasser som tillämpas inom en ras avgörs av rasvisa krav i respektive avelsprogram. Hingstar som godkänns enligt rasvisa krav utan någon bedömning av prestation kan endast tilldelas den lägsta godkända individklassen för rasen.

### **3.6. 2 Avelsvärderingsnämnds beslut**

Avelsvärderingsnämnden kan lämna ett muntligt besked om resultatet av individprovningen eller avkommeprövningen när sista provningsmomentet är slutfört. Ett muntligt lämnat besked eller handling som lämnas vid provningstillfället är endast att anse som preliminär.

Ett skriftligt beslut med resultat från individprovningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original tillsänds berörd hingstägare snarast efter nämndens beslut. Beslutet ska innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till SH:s besvärsnämnd kan ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering har fattats.

### **3.6.3 Avelsvärderingsbevis**

Avelsvärderingsbevis utfärdas av avelsvärderingsnämnden och tilldelas hästen när denne genomgått fullständig individprovning eller avkommeprövning. För hingstar som ej genomfört alla moment i avelsvärderingen utfärdas ett protokoll vid påbörjad avelsvärdering. Avelsvärderingsbeviset ska grunda sig på senaste meddelade beslut om avelsvärdering och ska innehålla följande uppgifter om hästen:

- UELN-nummer, då detta saknas används registreringsnummer
- Namn
- Ras
- Chipnummer
- Härstamning
- Signalement
- Uppfödare
- Nuvarande ägare
- Resultat av exteriörbedömning
- Mått
- Prestationer
- Hälsotillstånd
- Nedärvning av defekter i förekommande fall

- Resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- Sammanfattande avelsvärdesklass

Beviset ska även innehålla uppgifter om utfärdare, plats och datum för beslut. Kopior av avelsvärderingsbeviset arkiveras av SH. Rasförening erhåller en kopia på beslutet.

### **3.6.4 Överklagan av ett avelsvärderingsbeslut**

Ett beslut om avelsvärdesklass får överklagas av den som beslutet angår.

Ett beslut överklagas skriftligt till SH:s besvärsnämnd. I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter som åberopas till stöd för sin begäran om ändring. Skrivelsen ska vara SH tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom SH remitteras överklagan för yttrande till berörda aktörer, samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. SH:s besvärsnämnds beslut ska grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. SH:s besvärsnämnd är SH:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Klaganden eller annan berörd ska underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur detta eventuellt kan överklagas till Statens jordbruksverk (SJV). Besvärsnämndens handlingar ska omfatta själva överklagan samt till SH inkomna remissyttranden.

SH:s besvärsnämnds beslut kan överklagas hos SJV i de delar som berör Plan & Riktlinjer. I övrigt kan beslut endast överklagas hos SH:s besvärsnämnd.

## **3.7 Domare**

Domare utför avelsvärderingsgrundande bedömningar. Domare utses av SH:s styrelse. En domare ska ha dokumenterat god kunskap om de raser och egenskaper som domaren dömer.

### **3.7.1 Exteriörbedömning**

Avelsvärderingsgrundande arrangemang (t.ex. kvalitetsbedömning, unghästtest eller utställning) kan arrangeras av till SH ansluten medlemsförening, till sådan förening ansluten lokalförening eller av annan organisation sanktionerad av SH.

Bedömning kan utföras av minst en med rasen och gällande svenska regler väl förtrogen svensk rasdomare, godkänd av SH, eller utländsk domare, godkänd av rasens moderförening. Annan utländsk domare kan endast döma tillsammans med godkänd svensk domare. Endast när svensk domare deltar i bedömningen kan poängsättning ske och denne har då ansvaret därför. Undantaget är arrangemang där internationellt överenskommen poängsättning sker.

Ett protokoll där genomförda bedömningar antecknas ska finnas för varje häst. Särskilt utmärkande egenskaper, både positiva och negativa, ska anges på protokollet vilket ska undertecknas av domaren, samt innehålla dennes namn i klartext.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv gäller för domare.

Anmälan om tid, plats och domare ska göras till SH:s kansli senast en månad innan arrangemangets sista anmälningdag. Om förändring görs av ursprungliga bestämmelser ska detta genast anmälas.

### **3.7.2 Propositioner**

Propositioner ska i god tid före arrangemanget upprättas av arrangören och på lämpligt sätt offentliggöras.

Berättigad att delta är häst som är införd i svensk stambok och för vilken det finns klass i propositionen. Arrangören har rätt att uppställa som villkor att ägaren antingen är medlem i arrangörsföreningen eller erlägger av arrangören fastställd deltagaravgift för icke medlem. Anmälan kan, om arrangören önskar, ske elektroniskt via SH:s Blå Basen.

Resultatet från arrangemanget ska av arrangören senast inom 1 månad redovisas till SH enligt SH:s anvisningar.

### **3.8 Besvärsnämnd**

Besvärsnämnden utses årsvis av styrelsen och ska bestå av minst tre med hästavel väl förtrogna ledamöter, varav en jurist. Besvärsnämnden är beslutsför med minst tre av ledamöterna närvarande, varav en jurist. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Besvärsnämndens beslut ska vara skriftliga och innehålla en utförlig redovisning av de uppgifter och skäl som ligger till grund för utgången samt uppgift om vilka som deltagit i beslutet.

I de fall besvärsnämndens beslut går en klagande emot i ärenden som gäller registrering, hästpass eller stambokföring ska denne, när beslutet delges, erhålla upplysningar om följande förhållanden:

- att beslutet kan överklagas om klaganden anser att registreringen eller handläggningen av ärendet eller frågan ej har skett i enlighet med gällande föreskrifter eller förevarande plan och riktlinjer,
- överklagande av ett beslut som rör stambokföring ska ske till Jordbruksverket i enlighet med 19 § lag (2006:807) om kontroll av husdjur m.m.
- överklagande av ett beslut som rör utfärdande av hästpass ska göras till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den beslutande avelsorganisationen ligger.
- vad en klagande har att iakttaga, enligt 2-3 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter, för att ett överklagande ska kunna upptas till prövning.

Besvärsnämnden är sista instans för prövning av avelsvärderingsnämndernas beslut.

### **3.9 Veterinärmedicinskt råd**

Veterinärmedicinska rådet är rådgivande organ inom SH i veterinärmedicinska frågor samt agerar/utser remissinstans i besvärfrågor av veterinärmedicinsk art. Rådet ska bestå av minst tre ledamöter och utses årsvis av SH:s styrelse. Ledamöterna ska ha hög veterinärmedicinsk kompetens. Minst tre av rådets ledamöter ska delta i rådets yttranden.

### **3.10 Genetiskt råd**

Genetiska rådet är rådgivande organ inom SH i genetiska frågor samt agerar/utser remissinstans i besvärfrågor av genetisk art. Rådet ska bestå av minst tre ledamöter och utses årsvis av SH:s styrelse. Ledamöterna ska ha hög kompetens i genetiska frågor. Minst tre av rådets ledamöter ska delta i rådets yttranden.

### **3.11 Betäckningsrapportering**

För hingst som verkar inom ett avelsprogram som bedrivs av SH krävs följande:

- att hingsten är blodtypad/DNA-testad.
- att hingsten ej nedärver defekt (vissa undantag förekommer, se Statens jordbruksverks föreskrifter om avelsarbete (SJVFS 2019:31).

För hingst i seminverksamhet gäller dessutom att den omfattas av Jordbruksverkets föreskrifter om seminverksamhet med hästdjur (SJVFS 2015:1). SH:s styrelse kan fatta beslut om test för smittsam sjukdom, till exempel CEM, efter riskbedömning för de hingstar som importerats från eller som verkat i avel i annat land.

Hingsthållare som deltar i avelsprogrammet är skyldig att rapportera de genomförda betäckningar som dennes hingst genomfört under säsongen. Samtliga betäckningar ska rapporteras in, även i de fall stoet inte verkar vara dräktigt. Rapportering ska ske enligt av SH:s fastställda metoder, vilket redovisas på SH:s webbplats. Styrelsen beslutar om storleken på rapporteringsavgiften.

Fullständigt ifyllda betäckningsrapporter som redovisas till SH senast den 30 september betäckningsåret rabatteras till fullo.

För betäckningsrapportering som inkommer mellan 1/10 och 31/12 betäckningsåret faktureras rapporteringsavgiften per inrapporterat betäckt sto. Försenad rapportering, dvs. rapportering som inkommer efter betäckningsåret innebär att rapporteringen klassas som ogiltig.

En hingstägare ska så snart stoägaren fullgjort sina skyldigheter, enligt det mellan parterna ingångna avtal om betäckning av stoet, överlämna betäckningsrapport till stoägaren.

Korrekt rapporterad betäckning berättigar till rabatterat pris för hästpasset om ansökan om registrering inkommer senast 31/12 födelseårets slut eller inom 6 månader om hästen är född 1 juli eller senare.



Stoägaren är skyldig att rapportera in resultatet av den genomförda betäckningen enligt metoder fastställda av SH, vilket redovisas på SH:s webbplats.

## Bilaga 1

Följande bilagor finns i detta dokument.

<b>Kategori</b>	<b>Registerkod</b>	<b>Rasförening</b>	<b>Bilaga</b>
Tilläggsregistrering av registrerade hästdjur enligt grundkrav i Förordning 2015/262	--	SH	2
Tilläggsregistrering av registrerade hästdjur inklusive ägarskap mm.	70	SH	3
Defektlista			4

## **Bilaga 2**

### **KATEGORI**

Tilläggsregistrering av registrerade hästdjur, dvs häst införd i stambok eller häst med FEI-pass, oavsett ras, enligt grundkrav i hästpassförordningen.

### **A. BESKRIVNING**

Register för tilläggsregistrering av registrerade hästdjur. Endast uppgifterna i artikel 1.2 i hästpassförordningen

### **B. HÄSTDJUR I DENNA KATEGORI**

Se punkt 4.2

### **C. TILLÄGGSREGISTRERING**

#### **C.1 Identitet**

Hästens identitet ska styrkas enligt punkten 4.2.1 i erkännandet som delegerat organ. Ansökan om registrering ska ha inkommit till SH:s kansli inom 30 dagar.

#### **C.2 Registreringsnummer**

Vid tilläggsregistrering enligt grundkrav ges hästen inget svenskt registreringsnummer.

#### **C.3 Begärda handlingar**

För tilläggsregistrering krävs en komplett ifylld ansökningsblankett i original, hästpasset i original samt att hästen är identifierad enligt punkt C.1 ovan.

### **D. ANTALET HÄSTDJUR**

Uppgift saknas i dagsläget.

### **E. UPPDELNING AV REGISTRET**

Finns ej.

### **F. ORIGINALSTAMBOK**

Varierar beroende på hästdjurets rastillhörighet.

## **Bilaga 3**

### **KATEGORI**

Tilläggsregistrering av registrerade hästdjur, dvs häst införd i stambok eller häst med FEI-pass, för ras som saknar svensk avelsorganisation eller där SH är avelsorganisation inklusive ägarskap mm enligt hästpassförordningen.

### **A. BESKRIVNING**

Register för tilläggsregistrering av registrerade hästdjur, uppgifterna i artikel 1.2 i hästpassförordningen registreras samt uppgifter om ägarskap och/eller härstamning.

### **B. HÄSTDJUR I DENNA KATEGORI**

Se punkt 4.2

### **C. TILLÄGGSREGISTRERING**

#### **C.1 Identitet**

Hästens identitet ska styrkas enligt punkten 4.2.1 i erkännandet som delegerat organ. Ansökan om registrering ska ha inkommit till SH:s kansli inom 30 dagar.

#### **C.2 Registreringsnummer**

Registreringsnumret består av åtta siffror. De två första är registerkoden 70, de två följande siffrorna anger de två sista siffrorna i hästens födelseår, de fyra sista siffrorna är ett löpnummer.

#### **C.3 Begärda handlingar**

För tilläggsregistrering krävs en komplett ifylld ansökningsblankett i original, hästpasset i original samt att hästen är identifierad enligt punkt C.1 ovan.

Uppgifter om hästdjurets ägarskap är frivilligt och kan styrkas genom kopia av köpekvitto, överlåtelseavtal, gåvobrev eller liknande, såvida det inte är uppfödaren som äger hästen. Handlingen ska omfatta uppgift om köpare, säljare, hästens namn och försäljning- eller överlåtelsesdatum. Köpeskillingen behöver ej anges. Om köpekvitto, överlåtelseavtal, gåvobrev eller liknande saknas ska ägandet intygas av två ojäviga personer. Dokument från utländsk avelsorganisation med uppgifter om registrerad ägare godkänns under förutsättning att det är personen som ansöker om tilläggsregistrering.

### **D. ANTALET HÄSTDJUR**

Uppgift saknas i dagsläget.

### **E. UPPDELNING AV REGISTRET**

Finns ej.

### **F. ORIGINALSTAMBOK**

Varierar beroende på hästdjurets rastillhörighet.

## Bilaga 4.

### Defektlista

#### Beteckningar:

<b>Kass för avel</b>	Kasserad för avel enligt gällande djurskyddsregler, dvs. upptagen som defekt i SJVFS (2009:28)
<b>Kass</b>	Medför kassation, som ett rasvist krav, såvida inte annat anges i rasvisa bestämmelser
<b>1</b>	Fel av betydelse men som kan vägas upp av andra förtjänster, rapporteras
<b>2</b>	Saknar veterinärmedicinsk betydelse
<b>Rapp</b>	Ska meddelas i kritiken och antecknas på avelsvärderingsbeviset (fel som medför kassation samt fel av betydelse ska alltid rapporteras)
<b>Fynd</b>	<b>Beteckning</b>
Glosöga	2, Rapp
Bettfel (över/under)	Kass för avel, dock accepteras mindre över/underbett, dvs. då framtändernas tuggytor möts till en del, vid gränsfall erfordras fler undersökningstillfällen
Fång (ponny)	Kass
Fång (stor häst)	1
Stora exteriöra avvikelser i benaxlar	Kass
Överben	2, vid överben på skenben, griffelben och ej lednära
Uppdrivna kotor utan några ledförändringar	2
Ledgallor	Vid behov utredning med bl.a. röntgen av aktuell led
Osteochondros	Kass för avel
Strålbenshälta	Kass för avel
Spatt	Kass för avel, rapporteras för äldre hingstar med tävlingsprestationer men med röntgen diagnosticerad spatt, Rapp
Ringkota	Kass, verifierad med röntgen
Patellaupphakning	Kass för avel
Patellaluxation	Kass för avel
Cervical vertebral malformation (CVM)	Kass för avel
Subluxation i kronled	2
Tuppsspatt	Kass
Påtagligt vida, platta hovar	Kass
Påtagligt små, trånga hovar	Kass
Hovbroskförbening (grav/tidig)	Kass för avel

Bockhov	Kass vid nygodkännande 1 vid förlängt tillstånd
Påtagligt dålig hornkvalitet	Kass
Man- och svansskorv med kroniskt förlopp	Kass för avel
Allergiska eksem/sommareksem	Kass för avel
Mugg (kallblod)	Kass (vid måttligt - kraftig utbredning)
Mugg (övriga)	1 (vid upprepade tillfällen)
Rasp (kallblod)	Kass (vid måttlig - kraftig utbredning)
Klapphingst/kryptorchism	Kass
Testiklar med avvikande storlek	Kass för avel (vid kraftigt avvikande storlek, >50%) Rapp (mer än 25% - spermaprov)
Testikel med lägesfel i pungen	Rapp
Båda testiklar med lägesfel	Kass - om testiklarna ej går att lägesrätta och förbli i rätt läge
Testiklar med kraftig konsistensavvikelse	Kass
Testiklar med traumatiska skador/inflammation	Rapp, spermaprov
Pungbräck	Kass för avel
Pungbräck (traumatiskt)	Rapp, utredning och rapportering, uppföljning av operationsberättelse (ruptur av tunica vaginalis)
Navelbräck	Kass för avel
Luftsnappning	1
Kvickdrag	Kass för avel
Struppipning	Kass för avel, biljud vid bruksprov ska utredas på klinik
Krubbitning	1
Vävning	1
Lynnesfel	Kass